

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖS KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOJE

2004 m. birželio 15 d. Nr. SP-16

Vilnius

Išnagrinėjęs 2004 m. gegužės 17 d. valstybinio audito, atlikto Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijoje (toliau – Ministerija) už 2003 metus, ataskaitą Nr. 1050-2-61, nustatau:

Švietimo ir mokslo ministras 2002-12-30 įsakymu Nr. 740 valstybės sekretoriui Dainiui Numgaudžiui suteikė valstybės biudžeto asignavimų valdytojo įgaliojimus.

1. Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430) 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata, kad valstybės biudžeto asignavimų valdytojas jam skirtas biudžeto lėšas paskirsto pavaldžioms institucijoms, pagal sudarytas sutartis pervedė viešajai įstaigai Visorių informaciniam technologijų parkui 74,0 tūkst. Lt, viešajai įstaigai Užsienio lietuvių rėmimo centrui – 200,0 tūkst. Lt ir viešajai įstaigai Švietimo kaitos fondui – 460,0 tūkst. Lt, kurios nėra Ministerijai pavaldžios įstaigos, už paslaugas netaikant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2002-12-03 Nr. IX-1217) 65 straipsnio 1 dalyje numatytų pirkimo būdų.

2. Asignavimų valdytojas nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 punkto nuostatomis ir nepatikslino programų sąmatų pagal ekonominės klasifikacijos kodus, dėl to 2003 metais Ministerijos vykdytų programų vienu straipsnių išlaidos viršijo šiems straipsniams patvirtintas išlaidas kitų straipsnių sąskaita.

3. Ministerija, skaičiuodama priemokas prie pareiginės algos Ministerijos sekretoriui Alvydui Puodžiukui ir Teisės skyriaus vedėjui Tomui Daukantui 2003 m. rugsėjo-gruodžio mėnesiais, nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (1999-07-08 Nr. VIII-1316, 2002-04-23 įstatymo Nr. IX-855 redakcija) 24 straipsnio 3 dalies reikalavimų, neteisingai

apskaičiavo priemokos dydį, dėl to priskaičiuota ir išmokėta 1454,45 Lt daugiau, iš jų A. Puodžiukui – 1214,31 Lt, T. Daukantui – 240,14 Lt.

4. Ministerijai pavaldžios įstaigos (Alytaus siuvėjų mokykla, Alytaus statybininkų mokykla, Alytaus pramonės ir prekybos mokykla, Utenos kolegija) pažeidė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113) 8 straipsnio 5 dalį, kuria nustatyta, kad iš asignavimų valdytojų gautus biudžeto asignavimus įstaigos naudoja racionaliai ir taupiai ir tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas, nes sutaupytus atskirų straipsnių asignavimus naudojo kitų straipsnių išlaidoms padengti ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintas sąmatas.

Pažeisdama minėto įstatymo 8 straipsnio 5 dalies reikalavimus, Vilniaus technikos kolegija iš programos „Specialistų rengimas“ darbo užmokesčio straipsniui patvirtintų lėšų sumokėjo 1100 Lt priskaičiuotą darbo užmokestį už tarptautinių projektų vykdymą, kuris turėjo būti apmokėtas iš „Leonardo da Vinči“ projekto lėšų. Kolegija be asignavimų valdytojo patvirtintos sąmatos 5325,3 Lt paprastųjų išlaidų panaudojo ilgalaikio materialaus turto įsigijimui.

Utenos kolegija, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija, Kauno kolegija, Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija, Lietuvos jūreivystės kolegija, Alytaus kolegija, Panevėžio kolegija, Klaipėdos kolegija, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija, Vilniaus technikos kolegija, Kretingos technologijos ir verslo mokykla, Šiaulių buitinių mokykla, Utenos regioninis profesinio mokymo centras nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 233 ir 292 punktų reikalavimų apskaityti faktines išlaidas ir gautas pajamas. Minėtos įstaigos gautomis pajamomis atstatydavo (mažino) patirtas kasines ir faktines išlaidas vykdant Specialistų rengimo programą, nesilaikydamos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 ir 13 straipsnių reikalavimų fiksuoti ūkinės operacijas surašant apskaitos dokumentus.

Klaipėdos kolegija, Lietuvos jūreivystės kolegija, Kretingos technologijos ir verslo mokykla nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 25 punktu ir gautų pajamų už teikiamas paslaugas nekaupė atskiroje sąskaitoje.

Asignavimų valdytojas pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr. VIII-1821) 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą, būdamas atsakingas už savo ir pavaldžių institucijų išlaidų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, neužtikrino teisingo programos „Specialiosios švietimo plėtros programa“ lėšų planavimo, kad išlaidų sąmatos būtų sudarytos ir patvirtintos teisingai, o asignavimai būtų naudojami pagal patvirtintas sąmatas. Dėl to pavaldžios įstaigos (Utenos kolegija, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija, Kauno kolegija, Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija, Lietuvos jūreivystės kolegija, Alytaus kolegija, Panevėžio kolegija, Klaipėdos kolegija, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija, Vilniaus technikos kolegija,

Kretingos technologijos ir verslo mokykla, Šiaulių buitinių mokykla, Utenos regioninis profesinio mokymo centras), pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 22 ir 29 punktus, programoje „Specialioji švietimo plėtros programa“ neplanavo pajamų už teikiamas paslaugas ir neįmokėjo į valstybės biudžetą 4434,8 tūkst. Lt.

Asignavimų valdytojas patvirtino sąmatą, kurioje Šiaulių kolegija neteisingai planavo patalpų, kuriomis naudojosi Šiaulių konservatorija, išlaikymo išlaidas. Šiaulių kolegija iš 2003 metais gautų asignavimų apmokėjo išlaidas, kurias padarė Šiaulių konservatorija.

6. Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija, Kauno kolegija, Šiaulių kolegija, Panevėžio kolegija, Žemaitijos kolegija, Kauno technikos kolegija, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija, Šiaulių prekybos ir verslo mokykla, Klaipėdos verslo ir technologijos mokykla negražintus biudžeto asignavimus Specialiosios švietimo plėtros programos išlaidoms padengti apskaitė apskaitos registruose, nesurašydamos apskaitos dokumentų, ir taip nesilaikė Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 ir 13 straipsnių reikalavimų fiksuoti ūkines operacijas apskaitos registruose surašant apskaitos dokumentus.

Asignavimų valdytojas pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr. VIII-1821) 7 straipsnio 1 dalies 3 punktą būdamas atsakingas už savo ir pavaldžių institucijų teisingą buhalterinę apskaitą, finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą, jų ir apskaitos duomenų atitikimą, nepakankamai prižiūrėjo pavaldžių įstaigų apskaitos tvarkymą ir negarantavo finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumo, kaip reikalauja Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 straipsnio 4 ir 5 dalys.

7. Nesivadovaudama Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) 17 punktu, Šiaulių kolegija neteisingai apskaitė licencijas, 245 punktu Panevėžio kolegija netiksliai tvarkė faktinių išlaidų apskaitą pagal programas, 44 punktu Klaipėdos kolegija neteisingai skaičiavo mokslo ir mokymo tikslams naudojamų kabinetų ir laboratorijų įrengimų, modelių ir vaizdinių priemonių nusidėvėjimą. Vilniaus technikos kolegija nesivadovavo minėtos Tvarkos 233 ir 234 punktais - darbo užmokesčio straipsnyje netiksliai pateikė faktines išlaidas, 133 punktu - uždirbtas pajamas už teikiamas paslaugas neteisingai pervedė į pavedimų lėšų sąskaitą.

Nesilaikydamas minėtos Tvarkos 166 ir 311 punktų, Pedagogų profesinės raidos centras beviltiškos skolos neapskaitė užbalansinėje sąskaitoje „Nurašytas nemokių debitorių įsiskolinimas“ ir nesivadovavo 233 punktu ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitose (forma Nr. 2) pateikė nepatirtas faktines turto įsigijimo išlaidas.

Utenos regioninio profesinio mokymo centras nesivadovavo Tvarkos 209 punktu ir atsiskaitymams su gyventojais ir moksleiviais už nuomą ir komunalinius patarnavimus naudojo netinkamą sąskaitą.

Profesinio mokymo metodikos centras nesivadovavo Tvarkos 213 punktu, nes darbo užmokestį apskaičiavo ne pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis.

Klaipėdos kolegija nesivadovavo Tvarkos 17, 21 ir 24 punktais, nes neteisingai tvarkė ilgalaikio turto apskaitą pagal subsąskaitas.

Profesinio mokymo metodikos centras nesilaikė Tvarkos 127 punkto, nes nevedė kasinių ir faktinių išlaidų analitinės apskaitos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius.

8. Nesivadovaudama Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 4 dalimi, Kauno technikos kolegija neteisingai apskaitė faktines išlaidas. Nesivadovaudamas 12 straipsnio 1 dalimi, Pedagogų profesinės raidos centras neteisingai apskaitė ilgalaikį turtą, priskaičiavo ir apskaitė negautam ilgalaikiam turtui nusidėvėjimą, neapskaitė avanso, sumokėto už ilgalaikio turto įsigijimą. Pedagogų profesinės raidos centras, nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 4 dalimi, ne laiku apskaitė iš Ministerijos neatlygintinai gautą ilgalaikį turtą.

9. Profesinio mokymo metodikos centras nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-09-10 nutarimu Nr. 1429 patvirtintos Turto apskaitos tvarkos ataskaitai apie valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą rengti 12 punkto nuostatomis, kuriose nurodyta, kad kai turtą perduoda patikėjimo teise viena biudžetinė įstaiga kitai biudžetinei įstaigai, perėmėjas įtraukia šį turtą į apskaitą pagal turto perdavimo ir priėmimo akte nurodytą įsigijimo vertę ir pripažįsta sukaupto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumą. Centras iš Ministerijos neatlygintinai gautą ilgalaikį turtą už 3944,0 Lt užpajamavo 3156,0 Lt likutine verte.

10. Kretingos technologijos ir verslo mokykla nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizavimo tvarkos 49 punkto reikalavimais, nes neinventorizavo vertybinių popierių įsigijimo ir pardavimo dokumentų, o Panevėžio profesinio rengimo centras neinventorizavo investicijų į kitas įmones investavimą patvirtinančių dokumentų.

11. Nesivadovaudami Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 352 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, Pedagogų profesinės raidos centras, Vilniaus statybos ir dizaino kolegija, Vilniaus technikos kolegija, Švietimo informacinių technologijų centras, Profesinio mokymo metodikos centras neteisingai apskaitė ir pateikė darbo užmokesčio straipsnyje 537,8 tūkst. Lt.

Kauno technikos kolegija, Vilniaus technikos kolegija, nesivadovaudamos minėta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, paprastosioms išlaidoms neteisingai priskyrė ilgalaikio turto įsigijimo išlaidas.

Pagal Alytaus kolegijos laikinojo direktoriaus Vytauto Lubausko 2001-08-31 įsakymą Nr. 128V „Dėl vienkartinių priedų skyrimo“, kuris prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5.1 ir 5.2 punktams, kuriais nustatyta, kad priedai skiriami nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, 2003 m. gegužės mėnesį Kolegijos direktoriui Vytautui Lubauskui priskaičiuota ir išmokėta 1864,0 Lt priedas.

Pažeisdamas minėto nutarimo 4 punkto 2 dalies reikalavimus, kuriais nustatyta, kad įstaigų ir organizacijų vadovų tarnybinius atlyginimus (koeficientais), personalinius priedus prie tarnybinių atlyginimų ir skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija, o personalinių priedų, kurie nustatomi nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, dydis neturi viršyti tarnybinio atlyginimo dydžio, Vilniaus technikos kolegijos direktorius Algimantas Piliponis skyrė sau priedus prie atlyginimo, nenurodydamas konkretaus jų mokėjimo termino ir jam be Ministerijos leidimo priskaičiuota ir išmokėta 3285,6 Lt. Be steigėjo (Ministerijos) leidimo Panevėžio profesinio rengimo centro direktoriui B. Sadulai, vadovaujantis jo paties įsakymais, 2003 m. sausio–balandžio mėnesiais priskaičiuota ir išmokėta 970 Lt priedų prie atlyginimų.

Pažeidžiant minėto nutarimo 5.4 punkto reikalavimus, Pedagogų profesinės raidos centro direktoriui Gintautui Rudzinskui priskaičiuota ir išmokėta vienkartinė pinigine išmoka, 445,0 Lt viršijanti tarnybinių atlyginimą, o Centro darbuotojams paskirtos ir išmokėtos vienkartinės išmokos 4358,0 Lt, viršijančios 100 procentų.

Už apskaitos tvarkymo kontrolę pagal Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. 1253) 4 straipsnio 6 dalies 1 punktą atsako viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris. Vadovaudamasis Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19, 19.1, 19.2 punktais, vyriausiasis finansininkas kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu neteisingai tvarkoma buhalterinė apskaita, nesilaikoma ūkinę ir finansinę veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų.

Asignavimų valdytojas pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113) 8 straipsnio 3,4 dalis atsako už teisingą pavaldžių įstaigų išlaidų sąmatų bei nebiudžetinių lėšų sąmatų sudarymą, už apskaitos tvarkymo priežiūrą, pavaldžių įstaigų bei savo finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą.

Vadovaudamasis Valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi ir 18 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, n u s p r e n d ž i u:

1. Nurodyti švietimo ir mokslo ministrui Algirdui Monkevičiui audito metu nustatytus veiklos trūkumus Švietimo ir mokslo ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose.
2. Siūlyti švietimo ir mokslo ministrui Algirdui Monkevičiui pažeidimus padariusiems asmenims skirti tarnybines (drausmines) nuobaudas.
3. Nustatyti Švietimo ir mokslo ministerijai 90 kalendorinių dienų terminą informuoti Valstybės kontrolę apie siūlymų įvykdymą.

Vadovaujantis Valstybės kontrolės įstatymo 19 straipsniu sprendimas per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

Sprendimas siunčiamas Švietimo ir mokslo ministerijai.

Valstybės kontrolierius

Jonas Liaučius